

Brusel 3. července 2026
(OR. en)

11133/26

ECOFIN 923
UEM 327
SOC 452
EMPL 254
COMPET 867
ENV 843
EDUC 309
ENER 465
JAI 903
GENDER 140
JEUN 183
SAN 541
ECB
EIB

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	DOPORUČENÍ RADY k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Polska

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady a finalizovaném Hospodářským a finančním výborem na základě návrhu Komise COM(2026) 221 final.

DOPORUČENÍ RADY

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Polska

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97¹, a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (EU) 2024/1263 stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reformy a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie (SFEU). Evropský semestr zahrnuje zejména definování doporučení pro jednotlivé země a dohled nad jejich prováděním.
- (2) Dne 25. listopadu 2025 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování 2026, v níž není Polsko uvedeno jako jeden z členských států, u nichž je třeba provést hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, doporučení pro doporučení Rady o lidském kapitálu v Evropské unii a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2026, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny² dne 21. dubna 2026 a společnou zprávu o zaměstnanosti a doporučení o lidském kapitálu dne 9. března 2026.
- (3) Dne 29. ledna 2025 zveřejnila Komise Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost Unie v příštích pěti letech. Za klíčové pilíře udržitelného hospodářského růstu označuje tři transformační požadavky týkající se inovací, dekarbonizace a konkurenceschopnosti a také bezpečnost. Kompas konkurenceschopnosti se od svého zveřejnění promítá do činností v rámci evropského semestru, čímž se zajišťuje, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli EU a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.

² Úř. věst. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) I v roce 2026 probíhá evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost, jež je nyní ve své závěrečné fázi³. Plány pro oživení a odolnost měly spolu s financováním z politiky soudržnosti zásadní význam pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru, neboť měly za úkol účinně řešit všechny nebo významnou část výzev identifikovaných v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v nedávných cyklech, a programy financované z evropské politiky soudržnosti musely k doporučením pro jednotlivé země přihlížet. Vzhledem k tomu, že doba platnosti Nástroje pro oživení a odolnost se blíží ke konci, je nezbytné reformy a investice podporované a prováděné v jeho rámci udržet a stavět na nich, zejména pokud jde o reformy a investice, které přispívají k řešení výzev uvedených v doporučeních pro jednotlivé země.
- (5) Dne 3. června 2026 Komise zveřejnila zprávu o Polsku pro rok 2026. Posoudila pokrok, který Polsko učinilo při plnění doporučení z roku 2025, a zhodnotila, jak provádí svůj plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým tato země čelí. Posoudila rovněž pokrok Polska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby a sociálního vyloučení, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Dne 21. ledna 2025 přijala Rada na základě posouzení a doporučení Komise doporučení, kterým schválila národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Polska⁴. Plán se vztahuje na období 2025 až 2028 a zahrnuje fiskální korekci rozloženou do čtyř let. Rada doporučila následující maximální tempo růstu čistých výdajů: 6,3 % v roce 2025, 4,4 % v roce 2026, 4,0 % v roce 2027 a 3,5 % v roce 2028, což odpovídá maximálnímu kumulativnímu tempu růstu počítanému vůči základnímu roku 2023 ve výši 19,6 % v roce 2025, 24,9 % v roce 2026, 29,9 % v roce 2027 a 34,4 % v roce 2028. V období 2025–2028 se tato maximální tempa růstu čistých výdajů shodují s nápravnou dráhou, jak doporučila Rada podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU dne 21. ledna 2025 s cílem odstranit nadměrný schodek⁵. Na základě posouzení účinných opatření Komisí dne 3. června 2026⁶ je proto postup při nadměrném schodku v případě Polska pozastaven.

⁴ Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje střednědobý fiskálně-strukturální plán Polska (Úř. věst. C, C/2025/642, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/642/oj>).

⁵ Doporučení Rady s cílem odstranit nadměrný schodek v Polsku, přijaté dne 21. ledna 2025. Všechny dokumenty týkající se postupu při nadměrném schodku v případě Polska jsou k dispozici na této internetové stránce: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Poland_cs.

⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance, Evropský semestr 2026 – jarní balíček (COM(2026) 200 final).

- (7) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise vyzvala členské státy, aby zažádaly o aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a výrazné navýšení výdajů na obranu⁷, a Evropská rada na svém zasedání dne 6. března 2025 tento návrh uvítala. Na základě žádosti Polska přijala Rada dne 8. července 2025 na doporučení Komise doporučení, kterým se Polsku umožňuje odchýlit se od doporučených maximálních temp růstu čistých výdajů⁸. Období aktivace národní únikové doložky (2025–2028) umožňuje Polsku změnit své priority veřejných výdajů nebo zvýšit příjmy vládních institucí tak, aby trvale vyšší výdaje na obranu neohrozily střednědobou udržitelnost veřejných financí.
- (8) Dne 30. dubna 2026 předložilo Polsko svou letošní roční zprávu o pokroku⁹, pokud jde o dodržování doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů a realizaci reforem a investic reagujících na hlavní výzvy vymezené v jemu určených doporučeních v rámci evropského semestru. Roční zpráva o pokroku rovněž zohledňuje zprávy, které Polsko dvakrát za rok podává o pokroku dosaženém při provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241. Součástí roční zprávy o pokroku je zpráva o opatřeních přijatých v rámci postupu při nadměrném schodku.

⁷ Sdělení Komise „Accommodating increased defence expenditure within the Stability and Growth Pact“ (Zohlednění zvýšených výdajů na obranu v rámci Paktu o stabilitě a růstu), Brusel, 19. března 2025, C(2025) 2000 final.

⁸ Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se Polsku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky), (Úř. věst. C, C/2025/3971, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3971/oj>).

⁹ Roční zprávy o pokroku z roku 2026 jsou dostupné na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_cs.

- (9) Růst reálného HDP v roce 2025 činil 3,6 % a inflace měřená HISC činila 3,3 %. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá růst reálného HDP v roce 2026 o 3,5 % a v roce 2027 o 2,8 % a inflaci měřenou HISC v roce 2026 na úrovni 3,6 % a v roce 2027 na úrovni 2,9 %.
- (10) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem¹⁰ se v roce 2025 schodek veřejných financí Polska zvýšil na 7,3 % HDP oproti 6,4 % HDP v roce 2024. Zvýšení schodku v roce 2025 odráží především vyšší výdaje na dodávky vojenského vybavení, platy ve veřejném sektoru a sociální dávky. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude schodek veřejných financí činit 6,5 % HDP a v roce 2027 pak 6,3 % HDP. Pokles v roce 2026 odráží především omezení výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů, zejména výdajů na odměňování zaměstnanců a investice, a nová diskreční opatření zvyšující příjmy. Snížení schodku v roce 2027 odráží především přijatá diskreční opatření na straně příjmů.
- (11) Na základě odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky¹¹, které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, v roce 2025 expanzivní v rozsahu 1,3 % HDP. Předpokládá se, že v roce 2026 bude expanzivní v rozsahu 0,3 % HDP a v roce 2027 restriktivní v rozsahu 1,7 % HDP.

¹⁰ Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

¹¹ Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

- (12) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem¹² se veřejný dluh Polska zvýšil ze 54,8 % HDP na konci roku 2024 na 59,7 % HDP na konci roku 2025. Zvýšení poměru veřejného dluhu k HDP v roce 2025 odráží především vysoké schodky a vnitřní dynamiku dluhu zvyšující zadlužení v souvislosti s investicemi do obrany. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá, že na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky se poměr dluhu k HDP do konce roku 2026 zvýší na 64,5 % a do konce roku 2027 dále na 68,3 %. Zvýšení v letech 2026 a 2027 odráží především vysoké schodky a vnitřní dynamiku dluhu zvyšující zadlužení.
- (13) Podle údajů Eurostatu¹³ činily v roce 2025 celkové výdaje vládních institucí Polska na obranu 3,4 % HDP. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že v roce 2026 budou na stejné úrovni. To odpovídá nárůstu ve výši 1,8 procentního bodu HDP ve srovnání s referenčním rokem 2021¹⁴.
- (14) Unie nadále čelí riziku narušení dodávek energie a zvýšené volatility cen, což je dále umocněno geopolitickým napětím, jež má dopad na světové trhy s ropou a zemním plynem. Zkušenosti z energetické krize v letech 2022–2023 ukázaly, že rozsáhlá a necílená opatření s sebou nesou velké fiskální náklady a jsou sociálně a ekonomicky neefektivní. Od vypuknutí války na Blízkém východě v únoru 2026 přijalo Polsko opatření fiskální politiky ke zmírnění dopadu vysokých cen energií na domácnosti a podniky¹⁵. Ke dni uzávěrky prognózy Komise z jara 2026 mezi ně patří necílené snížení spotřební daně a DPH z pohonných hmot platné do 15. května 2026¹⁶. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že fiskální náklady na tato opatření budou v roce 2026 činit přibližně 0,1 % HDP. Pokud by tato opatření zůstala v platnosti do konce roku 2026, činily by v roce 2026 jejich fiskální náklady podle odhadů Komise 0,4 % HDP.

¹² Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

¹³ Zdroj: Eurostat, vládní výdaje podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG).

¹⁴ Definice výdajů na obranu podle NATO se liší od vymezení podle COFOG oddílu Obrana. Kromě toho by se mohly vyskytnout rozdíly způsobené vlivem doby zachycení výdajů, zejména u vojenského vybavení, neboť výkaznictví podle NATO se neřídí pravidly, která se pro dobu zachycení používají v národních účtech.

¹⁵ Situace ke dni uzávěrky prognózy Komise z jara 2026 (4. května 2026).

¹⁶ Po datu uzávěrky prognózy Komise z jara 2026 bylo snížení spotřebních daní prodlouženo do 15. června 2026, zatímco snížení DPH bylo prodlouženo do 30. června 2026.

- (15) Podle výpočtů Komise dosáhlo tempo růstu čistých výdajů v Polsku v roce 2025 výše 8,5 % a za roky 2024 a 2025 kumulativně 22,9 %. Růst čistých výdajů v roce 2025 je vyšší než doporučené maximální tempo růstu, přičemž odpovídá odchylce ve výši 0,9 % HDP v ročním vyjádření. Vezmou-li se v úvahu roky 2024 a 2025 dohromady, je kumulativní tempo růstu čistých výdajů rovněž vyšší než doporučené maximální tempo růstu a odpovídá kumulativní odchylce 1,2 % HDP. Předpokládaná odchylka je však s ohledem na zvýšení výdajů na obranu v mezích flexibility národní únikové doložky.
- (16) Podle výpočtů Komise se předpokládá, že tempo růstu čistých výdajů v Polsku dosáhne v roce 2026 výše 4,0 % a za roky 2024, 2025 a 2026 kumulativně 27,9 %. Předpokládaný růst čistých výdajů v roce 2026 je nižší než doporučené maximální tempo růstu. Vezmou-li se v úvahu roky 2024, 2025 a 2026 dohromady, je předpokládané kumulativní tempo růstu čistých výdajů vyšší než doporučené maximální tempo růstu a odpovídá kumulativní odchylce ve výši 1,0 % HDP. Předpokládaná odchylka je však na základě současných projekcí výdajů na obranu v mezích flexibility národní únikové doložky.
- (17) Veřejné výdaje v posledních letech rychle rostly, což bylo způsobeno mnoha politickými prioritami, včetně zvýšených výdajů na obranu a sociální politiku. V roce 2025 dosáhly 50,9 % HDP, což je nad průměrem EU, který činí 49,5 % HDP. Efektivita veřejných financí zůstává výzvou, protože sociální dávky jsou do značné míry necílené a nejsou testovány na úrovni domácností z hlediska majetkových poměrů, což vede k systému sociálního zabezpečení s omezenou přerozdělovací silou. Přezkumy výdajů prováděné od roku 2024 měly omezený dopad, pokud jde o přerozdělování výdajů.

- (18) Kromě racionalizace výdajů jsou k obnovení rovnováhy veřejných financí a zachování udržitelnosti veřejného dluhu zapotřebí zdroje příjmů. Daňové příjmy v poměru k HDP zůstávají značně pod úrovní souhrnného ukazatele EU, a to i přes postupný nárůst pozorovaný v letech 2024 a 2025. Polská daňová skladba se vyznačuje relativně nízkou závislostí na zdanění práce, přičemž příjmy z daně z příjmu fyzických osob jsou výrazně nižší než průměr EU, zatímco spotřební daně a daně z majetku mají na celkových příjmech vyšší podíl. Daňová základna by mohla být rozšířena o nové zdroje, aniž by to bránilo hospodářskému růstu. K mobilizaci dodatečných příjmů je rovněž zapotřebí vyvinout větší úsilí o zlepšení dodržování daňových předpisů. Přestože se výpadek příjmů z daně z přidané hodnoty (DPH) snížil, zůstává značný. Vysoký daňový deficit se odhaduje také u daně z příjmů právnických osob.
- (19) Pokud jde o přiměřenost důchodových dávek, je patrný klesající trend. Poměr důchodu ke mzdě – poměr průměrného důchodu k průměrné mzdě – se snížil z 66 % v roce 2005 na 55 % v roce 2024. Podle odhadů uvedených ve zprávě o stárnutí obyvatelstva z roku 2024 by omezení dalšího poklesu poměru důchodu ke mzdě předpokládaného při nezměněné politice znamenalo zvýšení výdajů na důchody do roku 2045 o 2,5 procentního bodu HDP. To by ohrozilo udržitelnost důchodového systému. Odhaduje se, že do roku 2040 bude polovina důchodců pobírat důchod ve výši zákonného minima. To by se týkalo především žen, jejichž nízká účast na trhu práce (48,3 % oproti 59,4 % na úrovni EU, ve věku 55–64 let) odráží jejich nižší zákonem stanovený věk odchodu do důchodu. Kromě toho jsou důchodovou chudobou ohroženy i osoby samostatně výdělečně činné, které platí minimální příspěvky na důchodové zabezpečení, a osoby pracující na základě občanskoprávních smluv, které hradí důchodové pojistné pod minimální hranicí. Důchodový systém se rovněž vyznačuje velkou roztržičností a nákladnými zvláštními režimy pro vybrané profese. Největší zvláštní důchodový systém, KRUS, je určen zemědělcům, kteří představují více než 10 % všech důchodců a penzistů v Polsku, a je výrazně dotován ze státního rozpočtu (přibližně 0,7 % HDP v roce 2025). Příspěvky na sociální zabezpečení od velkých zemědělců neodrážejí výši jejich příjmů, což má vliv na přiměřenost důchodů. Pravidla upravující nároky na důchod v systému KRUS a výpočet převodů důchodového kapitálu do obecného důchodového systému navíc nemotivují zemědělce, zejména ty, kteří mají v systému KRUS významné příspěvkové období, k přechodu do obecného systému. Jiné profese, jako jsou uniformované útvary nebo soudci a státní zástupci, pobírají důchody bez placení příspěvků, a jsou tedy plně odkázány na dotace ze státního rozpočtu.

- (20) Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění unijních nástrojů financování, jakož i v kontextu evropského semestru, je i nadále nezbytné zapojovat do procesu místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zainteresované strany, a to systematicky, smysluplně a včas.
- (21) V porovnání s průměrem celé EU probíhá v Polsku provádění programů politiky soudržnosti rychleji jak z hlediska výběru projektů, tak z hlediska vyplacení prostředků – toto se týká podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Fondu soudržnosti (FS). Je důležité tuto dynamiku zachovat a zároveň maximalizovat dopad investic v praxi. Polsko již v rámci svých programů politiky soudržnosti přijímá opatření na podporu konkurenceschopnosti a růstu. Některé oblasti však mohou vyžadovat další posílení v provádění, například ukončení závislosti na fosilních palivech a spravedlivá transformace. Je nezbytné zajistit, aby byly nové investice, které Polsko uvádí ve svém přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období, zejména ty, které souvisejí s pěti prioritami stanovenými v nařízení o přezkumu v polovině období¹⁷, realizovány rychle a účinně.
- (22) Polsko čelí několika výzvám souvisejícím se zjednodušením, výzkumem a inovacemi, energetikou, klimatem a vodním hospodářstvím, dovednostmi a vzděláváním, začleňováním znevýhodněných skupin a segmentací trhu práce a bydlením.

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1914 ze dne 18. září 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období.

- (23) Polsko má sice regulační rámec obecně podporující hospodářskou soutěž, ale stále čelí určitým výzvám, které se týkají složitosti legislativy a zajištění účinného institucionálního rámce. Celkem 71 % podniků považuje regulaci podnikání za překážku pro svou společnost při investování v Polsku¹⁸ a náklady, které společností, zejména malým a středním podnikům, vznikají při dodržování pracovněprávních pravidel a daňových systémů, jsou poměrně vysoké. Podle investičního průzkumu EIB podíl podniků v Polsku, které vyčleňují více než 10 % svých zaměstnanců na řešení regulačních požadavků, výrazně poklesl (z 25 % v roce 2024 na 19 % v roce 2025), ale zůstává značně nad průměrem EU, který činí 11 %. Zapojení sociálních partnerů do legislativního procesu je navíc stále omezené a zúčastněné strany uvádějí přetrvávající nedostatky ve fungování Rady pro sociální dialog. Systém zadávání veřejných zakázek stále trpí tím, že nabídky podává nízký počet společností, jakož i zdoluhavými a složitými postupy. K řešení těchto problémů by mohlo přispět další posílení digitalizace procesu zadávání veřejných zakázek a plánování s předstihem, včetně oznamování dlouhodobých plánů zadávání veřejných zakázek. Regulační a administrativní překážky ovlivňují obchod se zbožím a službami v rámci EHP, přičemž vnitrostátní pravidla týkající se obalů a odpadů vytvářejí zátěž spojenou s dodržováním předpisů.

¹⁸ [EIB Investment Survey 2025: Poland overview](#) (Průzkum investic provedený EIB v roce 2025: přehled týkající se Polska).

- (24) Navzdory dlouholetému silnému hospodářskému růstu a zlepšování životní úrovně se Polsko stále potýká se značnými rozdíly v rozvoji mezi jednotlivými regiony i uvnitř nich a mezi městskými a venkovskými oblastmi. Východní Polsko zůstává obzvláště znevýhodněné, neboť jeho HDP na obyvatele v roce 2024 činilo 61,3 % průměru EU, čímž se řadí k nejhudším regionům Unie. Situaci regionů na vnější východní hranici EU dále zhoršila ruská útočná válka proti Ukrajině, která zvýšila bezpečnostní obavy a ekonomickou nejistotu a snížila atraktivitu těchto regionů pro investory i obyvatele. Mnohé oblasti, zejména ty mimo hlavní metropolitní centra, trpí nedostatečnou administrativní kapacitou a nerovným přístupem k základním veřejným službám, včetně vzdělávání, zdravotní péče, péče o děti a dopravy, což dále snižuje jejich atraktivitu. Inovace ve východních a severozápadních regionech, včetně investic do inovací, jsou omezené, což brání růstu jejich produktivity a dostupnosti kvalitních pracovních míst.

- (25) Hospodářský růst a konkurenceschopnost Polska stále více závisí na jeho schopnosti využívat potenciál vědy a inovací. Navzdory neustálému zvyšování výdajů podniků na výzkum a vývoj zůstávají výsledky Polska v oblasti inovací omezené, přičemž v roce 2025 dosáhla výkonnost Polska v oblasti výzkumu a vývoje pouze 65,9 % průměru EU, což oproti roku 2024 představuje zlepšení o 2,6 procentního bodu. Spolupráce mezi vědou a podniky je omezená, což snižuje schopnost Polska komercializovat svůj výzkum. Tento problém je umocněn nedostatečnými pobídkami pro výzkumné pracovníky ke spolupráci s průmyslem, například nedostatečným oceněním výsledků komercializace při hodnocení vědecké činnosti. Zásadní význam bude mít zatraktivnění kariéry ve výzkumu a další modernizace vědeckých institucí. Úsilí o podporu inovací musí zahrnovat aktualizaci a zefektivnění strategií pro inteligentní specializaci. Mezi klíčové kroky k dosažení vysoce výkonného inovačního ekosystému patří další rozvoj prostředí, které podporuje přenos technologií, budování a rozvoj startupů a zajištění jejich přístupu ke stabilnímu a spolehlivému financování.
- (26) Navzdory dobrému pokroku stále přetrvávají problémy v oblasti digitalizace veřejných služeb a jejich dostupnosti pro občany a podniky, která zůstává pod průměrem EU, zejména pokud jde o občany, kde Polsko dosáhlo 71 bodů oproti průměru EU 82 bodů. Omezení v interoperabilitě, sdílení dat mezi systémy veřejné správy a zásada „pouze jednou“ při sběru dat narušují uživatelskou zkušenost a zužují potenciál digitalizace veřejných služeb ke snížení administrativní zátěže, zatímco odvětví, jako je justice, by měla prospěch z další digitalizace, která by zlepšila účinnost a dostupnost. Polsko dosud plně nevyužilo přeshraniční výměnu dat a nevyužilo příležitosti ke zjednodušení administrativních postupů, zejména díky většímu využívání formátů strukturovaných údajů.

- (27) Rozšíření digitálních technologií v malých a středních podnicích v Polsku zůstává pod průměrem EU, což omezuje produktivitu a inovace. I když se podíl zvýšil, pouze 59 % polských malých a středních podniků dosáhlo v roce 2025 základní úrovně digitální intenzity (ve srovnání s průměrem EU, který činí 71,4 %). Zaostává také zavádění pokročilých technologií, jako je umělá inteligence, což by mohlo bránit budoucímu růstu. Polsku by prospěla další stimulace investic a specializovaná podpora znalostí při digitalizaci, prosazování zavádění pokročilých technologií a prohlubování dovedností zaměstnanců, jakož i účast v celounijních iniciativách.
- (28) Polský trh s bydlením se v posledních letech vyznačuje nízkou nabídkou bydlení a poklesem jeho cenové dostupnosti. Ceny nemovitostí a nájmu od roku 2015 rychle rostou, zejména ve městech. Investice do bydlení jsou stále nejnižší v EU, zatímco kvalita a podmínky bydlení zůstávají náročné a míra přelidněnosti je vysoká. K řešení tohoto problému je zapotřebí široká škála opatření se zaměřením na politiky na straně nabídky, včetně zlepšení regulace trhu s bydlením s cílem zvýšit nabídku dostupného bydlení, zlepšit jeho kvalitu a zpomalit inflaci cen nemovitostí.
- (29) Polská politika v oblasti bydlení je roztržštěná. Různé programy jsou rozděleny mezi různá ministerstva, jejichž priority si vzájemně konkurují, a na centrální úrovni neexistuje žádný orgán, který by politiku v oblasti bydlení koordinoval. Neexistuje žádná centralizovaná analýza potřeb bydlení a stávajícího bytového fondu (ani na místní úrovni). K řešení tohoto problému by Polsko potřebovalo zavést koordinaci politiky bydlení na centrální úrovni a mezi centrální a místní správou a vytvořit dlouhodobou strategii bydlení s jasným postupem pro řešení klesající nabídky a cenové dostupnosti bydlení, zlepšení kvality bydlení a zavedení monitorovacích nástrojů (spolu s víceúrovňovým mechanismem sběru údajů zaměřeným na prázdné nemovitosti), aby bylo možné lépe identifikovat konkrétní místní domovní a bytový fond a potřeby a zaměřit se na ně.

- (30) Přístup k sociálnímu, obecnímu a cenově dostupnému bydlení je v Polsku nízký a zranitelné skupiny čelí specifickým překážkám (včetně diskriminace a omezení dostupnosti). Velký deficit bytové výstavby přispívá k nedostatku bytů a omezenému přístupu k bydlení pro skupiny se zvláštními potřebami. Ke zvýšení nabídky bydlení, zlepšení jeho kvality a lepšímu zacílení na potřeby specifických skupin by Polsko potřebovalo rozšířit a modernizovat svůj systém a programy sociálního a dostupného nájemního bydlení pomocí stabilní, dlouhodobé strategie a financování obecních programů bydlení, zavést programy renovace a rekonstrukce prázdných budov na byty, rozšířit agentury zaměřené na pronájmy sociálního bydlení a rozvíjet řešení v oblasti bydlení pro zranitelné skupiny, jako jsou starší osoby, osoby se zdravotním postižením a osoby bez domova.
- (31) Nabídku bydlení a přístup k cenově dostupnému bydlení negativně ovlivňují polské předpisy týkající se nájemního bydlení a stavební zákony a jejich uplatňování. Právní ochrana a práva na trhu s nájemním bydlením nejsou vyvážené, neboť stávající právní předpisy nechrání dostatečně a rovnoměrně práva pronajímatelů ani nájemců. Pronajímatelé čelí zdoluhavým a nákladným řízením o vystěhování i v případě, že nájemce poruší nájemní smlouvu, zatímco nájemci mohou být ovlivněni dlouhodobou nestabilitou nájemného, protože zákon jasně neupravuje zvyšování nájemného a často nejsou dodržovány výpovědní lhůty. Vyváženější přístup k právům pronajímatelů a jistotě nájemců a lepší prosazování stávajících právních předpisů by usnadnilo stabilní a dlouhodobé nájem. V zájmu rychlejší a levnější výstavby bytů by se mohly zlepšit i regulační postupy ve stavebnictví.
- (32) Polsko je i nadále jedním z mála členských států, které zakládají daň z nemovitostí na velmi nízké maximální paušální sazbě stanovené centrálně zákonem, a nikoli na hodnotě nemovitosti. To vytváří regresivní režim zdanění nemovitostí a přispívá ke spekulativní investiční poptávce, neboť nemovitosti jsou zdaňovány výrazně méně než rizikovější finanční aktiva, jako jsou akcie, což zvyšuje inflaci cen nemovitostí. Tuto situaci by řešila změna daňového režimu směrem ke zdanění pozemků nebo nemovitostí na základě hodnoty (prostřednictvím daně z hodnoty pozemků nebo katastrální daně z nemovitostí), což by zlepšilo jeho progresivitu a řešilo pobídky přispívající k rychlému růstu cen bydlení a nízké nabídce v důsledku prázdných nebo nedostatečně využívaných nemovitostí či pozemků.

- (33) Tempo energetické transformace navzdory nedávným snahám stále zpomalují překážky v rozvodné síti. V roce 2025 byly zamítnuty žádosti o připojení přibližně 42 GW kapacity obnovitelných zdrojů. To je více než celková instalovaná kapacita obnovitelných zdrojů v Polsku. V zájmu řešení těchto překážek se provozovatel přenosové soustavy snaží upřednostnit investice do přenosových soustav, přenosu na severojižní ose, jakož i do vyhrazených koridorů pro nové kapacity, které jsou v současné době ve vývoji (jak na moři, tak v jaderné energetice), do integrace přenosových a distribučních soustav a řešení flexibility. Je třeba vyvinout další úsilí ke zvýšení flexibility polského energetického systému, mimo jiné prostřednictvím přeshraničního obchodování s elektřinou, aby se zabránilo omezování obnovitelných zdrojů energie a zmírnily se cenové skoky v době špiček. Současná úroveň přeshraničního propojení je nízká, přičemž jediným probíhajícím projektem je propojení Harmony Link s Litvou. Omezení pro přidělování kapacit systematicky oddělila polské ceny elektřiny od trhu EU a nyní přispívají k vyšším cenám. Ačkoli používání omezení pro přidělování zaznamenává určitý pokles, četnost aktivace těchto opatření je znepokojující, protože v konečném důsledku vedou k omezování obnovitelných zdrojů energie.
- (34) Vzhledem k závislosti na drahých fosilních palivech při výrobě elektřiny a k omezené nefosilní flexibilitě a propojení byly velkoobchodní ceny elektřiny v Polsku v roce 2025 v průměru deváté nejvyšší v EU, což omezovalo dostupnost energie. Další zavádění obnovitelných zdrojů energie naráží i na omezení nesouvisející s rozvodnou sítí. Nepřiměřeně vysoké fiskální zatížení elektřiny (ve srovnání se zemním plynem) v maloobchodních cenách brání v Polsku elektrifikaci, a to jak průmyslových odvětví, tak domácností. Průmysloví spotřebitelé platí za elektřinu přibližně třikrát více než za plyn a daně a poplatky tvoří třetinu jejich účtu za elektřinu. V odvětví vytápění daňové zatížení elektřiny brání zavádění tepelných čerpadel. Polské odvětví těžby uhlí je silně dotováno a spotřebovává rozpočtové prostředky, které by jinak mohly být využity mimo jiné k urychlení přechodu na čistou energii a průmyslové transformace. Za prioritu pro postupné ukončení by mohly být považovány dotace na fosilní paliva, které cíleně neřeší energetickou chudobu ani skutečné problémy týkající se energetické bezpečnosti a spravedlivou transformaci.

- (35) Průmyslová transformace postrádá soudržný strategický a legislativní rámec, který by sladil politické pobídky, plánování infrastruktury a finanční podporu s cíli na podporu investic v prioritních odvětvích. Klíčové dekarbonizační zásahy – elektrifikace, zavádění obnovitelných zdrojů energie na místě, využívání zeleného vodíku a zavádění zachycování, využívání a ukládání uhlíku – jsou prováděny spíše po krocích než strukturálně. Ukončování využívání uhlí představuje pro regiony, které jsou stále závislé na těžbě a průmyslu s vysokou intenzitou emisí, velkou hospodářskou a sociální výzvu. Klíčem ke zmírnění ztráty konkurenceschopnosti a zároveň k podpoře inovací a růstu v těchto regionech bude koordinovaný přístup k průmyslové transformaci.
- (36) Dálkové i individuální vytápění je i nadále závislé na uhlí a čelí strukturálním výzvám v oblasti dekarbonizace. Obnovitelné zdroje dodávají pouze 21 % energie spotřebované na vytápění a chlazení ve všech odvětvích. V odvětví dálkového vytápění dochází v kombinované výrobě tepla a elektřiny k přechodu z uhlí na plyn, ale integrace obnovitelných zdrojů energie zaostává. Uhlí stále tvoří 60 % skladby pro dálkové vytápění, zatímco využívání obnovitelných a nízkoemisních systémů je omezeno na demonstrační projekty a několik menších měst. Pokrok v dekarbonizaci závisí na urychlené diverzifikaci zdrojů tepla a modernizaci sítí, jakož i na plánování využití potenciálu odpadního tepla. Přibližně 15 % polských domácností stále používá uhlí k individuálnímu vytápění, což je nejvyšší absolutní číslo v EU, které souvisí i s jednou z nejhorších úrovní kvality ovzduší v EU. Odhaduje se, že srovnatelný podíl domácností je také ohrožen energetickou chudobou v důsledku vysokých nákladů na energii a nízké účinnosti budov. Klíčem ke snížení emisí a znečištění ovzduší je další úsilí o snížení závislosti na uhlí a zlepšení energetické účinnosti. Vytápění a chlazení představují 81 % spotřeby energie v domácnostech.
- (37) Přechod na udržitelnou dopravu je v Polsku i nadále náročný, protože emise ze silniční dopravy se za posledních dvacet let téměř zdvojnásobily. Využívání elektromobilů v soukromé a nákladní dopravě roste pomalu kvůli nedostatečným pobídkám, včetně fiskálních, a dobíjecí infrastruktury. Podpora a koordinace rozvoje intermodální a veřejné dopravy s nulovými a nízkými emisemi může dále podpořit snahy o dekarbonizaci a zároveň lepší propojení, mimo jiné dalšími investicemi do sítí TEN-T.

- (38) Polsko je zranitelné vůči vysokým rizikům sucha, povodní, vln veder a extrémních povětrnostních jevů, které ohrožují ekonomickou bezpečnost a dobré životní podmínky lidí. Polsku stále chybí aktualizovaná národní strategie pro přizpůsobení se změně klimatu, která by vycházela z nejnovějších dostupných hodnocení rizik. Práce na aktualizaci strategie přijaté v roce 2013 stále probíhají, což brání efektivní správě a řízení, plánování úsilí zaměřeného na přizpůsobení se změně klimatu a koordinaci mezi místními, regionálními a vnitrostátními orgány, pokud jde o řešení naléhavých potřeb posílení odolnosti vůči změně klimatu a připravenosti na ni. Změna klimatu zhoršuje environmentální rizika a obzvláště zranitelné jsou vodní zdroje a ekosystémy. Polsko pracuje na vypracování národní adaptační strategie spolu s národním adaptačním plánem a očekává se, že je dokončí v roce 2027. Neklesající znečištění vody z průmyslové činnosti v kombinaci s vyššími teplotami zůstává kritickým problémem, který ohrožuje sladkovodní zdroje. Ochrana a obnova ekosystémů vyžaduje silnější pobídky, včetně finančních, v souladu se zásadou „znečišťovatel platí“, s cílem omezit znečištění a podpořit udržitelné využívání. Přírodní zdroje jsou rovněž faktorem zmírňování změny klimatu, ale pohlcování uhlíku v Polsku zůstává i nadále problémem. Dne 15. června 2026 předložilo Polsko Komisi svůj konečný aktualizovaný vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu, který nyní čeká na posouzení Komisí.
- (39) S ohledem na klíčovou úlohu lidského kapitálu při zvyšování konkurenceschopnosti a strategické autonomie Unie doporučila Rada v roce 2026 členským státům, aby přijaly opatření, jimiž by se urychleně řešily s lidským kapitálem související strukturální problémy v oblasti dovedností, vzdělávání a odborné přípravy, protože brzdí konkurenceschopnost. K provádění doporučení Rady o lidském kapitálu v Unii mohou letošní doporučení pro Polsko přispět.

- (40) Zhoršující se základní dovednosti a rostoucí nerovnosti ve vzdělávání jsou i nadále výzvou. Od roku 2018 se podíl patnáctiletých žáků s nedostatečnými výsledky v základních dovednostech zvýšil více, než je průměr EU. Regionální rozdíly přetrvávají jak ve vztahu k výsledkům vzdělávání, tak v přístupu ke vzdělání. Inkluzivní vzdělávání představuje problém, protože vysoký podíl žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je v segregovaných zařízeních. K usnadnění přechodu žáků se zdravotním postižením do hlavního vzdělávacího proudu by Polsku prospělo vypracování strategie inkluzivního vzdělávání, posílení podpůrných služeb a cílené vzdělávání učitelů. Rozvoj dlouhodobého strategického přístupu k inkluzivnímu vzdělávání by usnadnil zapojení zúčastněných stran, provádění komplexních opatření a také rozšíření přístupu k inkluzivnímu vzdělávání pro všechny studenty. Nedostatečné zelené a digitální dovednosti jsou navíc i nadále překážkou souběžné transformace. Například v roce 2025 měla alespoň základní digitální dovednosti pouze polovina polské populace ve věku 16–74 let, což je pod průměrem EU. Polsku by mohl prospět ucelenější přístup k řešení nedostatku v oblasti dovedností v kontextu souběžné transformace a v širším měřítku také důkladnější monitorování a hodnocení reforem a investic do dovedností na všech úrovních.
- (41) Polsko se stále potýká s dlouhodobě nízkým počtem studentů a nízkým podílem absolventů přírodovědných, technologických, inženýrských a matematických studijních programů (STEM), což omezuje inovační kapacitu země. Integrovanější přístup ke vzdělávání v oborech STEM (včetně lepší informovanosti o kariéře, mentoringu, oslovování znevýhodněných skupin) by byl rovněž přínosem pro podporu studentů (zejména žen) při volbě povolání v oborech STEM.

- (42) Klíčovým úkolem při řešení poklesu základních dovedností zůstává vybavení učitelů potřebnými dovednostmi a zlepšení kvality jejich vzdělávání. Nedostatek učitelů přetrvává a může se ještě prohloubit, protože přetrvávají problémy s přilákáním a udržením nových zaměstnanců. Nízký podíl učitelů mladších 30 let na středních školách navíc poukazuje na potřebu atraktivnějších kariér pro učitele. K usnadnění úspěšné realizace reformy učebních osnov a zlepšení kariérních vyhlídek učitelů by Polsko potřebovalo zajistit dostatečný počet učitelů, modernizaci počátečního vzdělávání učitelů a trvalé investice do jejich profesního rozvoje (a to i v souvislosti s inkluzivním vzděláváním).
- (43) Obavy z relativně nízké efektivity systému odborného vzdělávání a přípravy přetrvávají, a to i přes vysokou míru účasti. Míra zaměstnanosti čerstvých absolventů odborného vzdělávání a přípravy se snížila a zůstává pod průměrem EU. Situaci absolventů odborného vzdělávání a přípravy by mohly zlepšit identifikace hlavních příčin horších výsledků těchto absolventů v oblasti zaměstnanosti, zejména pokud jde o nízké základní dovednosti, omezený význam programů pro trh práce a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, a specializovaný, na důkazech založený akční plán na jejich řešení. To by mohlo být doplněno opatřeními na posílení kvality výuky (včetně řešení nedostatku učitelů a nedostatků v odborné přípravě), lepší sladění učebních osnov s potřebami trhu práce, včetně digitálních a zelených dovedností, a posílení koordinace s politikami vzdělávání dospělých. Účast na vzdělávání dospělých je stále výrazně pod průměrem EU, zejména v případě neformálního učení, a doposud bylo dosaženo jen omezeného pokroku. V roce 2024 se vzdělávání účastnila pouze pětina dospělé populace, což je hluboko pod průměrem EU a cílem pro rok 2030. Systém vzdělávání dospělých zůstává roztržštěný v důsledku rozptýlené správy mezi ministerstvy a regionálními aktéry a také kvůli velké závislosti na financování na základě projektů. To přispívá k omezené soudržnosti systému. Systému by proto prospěla silnější koordinace a financování na celostátní úrovni.

- (44) Začlenění znevýhodněných skupin na trh práce nadále představuje výzvu. Hlavní příčinou nečinnosti zůstávají zdravotní postižení a nemoci. Rozdíl v zaměstnanosti osob se zdravotním postižením se dále zvýšil z 33,9 procentního bodu v roce 2023 na 35,6 procentního bodu v roce 2024. Účast osob se zdravotním postižením na trhu práce se pohybuje těsně nad 50 %. Pokroku bylo dosaženo v oblasti regulace a zlepšení přístupu ke službám péče o děti, a to z velké části s podporou fondů ESF+ a Nástroje pro oživení a odolnost, ale účast žen na trhu práce je stále ovlivněna regionálními rozdíly. Dovednosti pracovníků ze zemí mimo EU jsou na trhu práce stále nedostatečně využívány. V roce 2023 pracoval téměř každý druhý státní příslušník země mimo EU pod úrovní své kvalifikace, a to i přes jejich vysokou účast na trhu práce. Existuje prostor pro pokračování v úsilí o zvýšení účinnosti veřejných služeb zaměstnanosti s cílem poskytovat cílenější podporu při začleňování znevýhodněných skupin na trh práce.
- (45) Podíl občanskoprávních smluv na celkové zaměstnanosti roste. Také osoby samostatně výdělečně činné, které si nenajímají zaměstnance, představují významný podíl na celkové zaměstnanosti, který překračuje průměr EU. Obě skupiny nejsou plně kryty sociální ochranou, neboť nemocenské pojištění je dobrovolné. Existují právní ustanovení, která osobám samostatně výdělečně činným umožňují odvádět nižší pojistné na sociální zabezpečení, což může mít negativní dopad na budoucí dávky, včetně důchodů. Vede to k daňové arbitráži (daně a příspěvky na sociální zabezpečení) mezi různými typy smluv, přičemž s rostoucím příjmem roste daňové zatížení. Nejnovější údaje (2023) ukazují, že míra kolektivního vyjednávání byla nejnižší v EU a byla častěji využívána na podnikové než na odvětvové úrovni, což celkově oslabilo vyjednávací pozici pracovníků a osob samostatně výdělečně činných. Cílem nedávných reforem, včetně zákona o kolektivních smlouvách z roku 2025, je rozšířit využívání kolektivního vyjednávání a posílit zapojení sociálních partnerů. Dopad těchto reforem se však teprve ukáže.

- (46) Služby dlouhodobé péče nejsou připraveny na rostoucí demografické výzvy. Veřejné výdaje na dlouhodobou péči zůstávají nízké a jsou z velké části určeny na rezidenční péči (výrazně nad průměrem EU), zatímco programy zaměřené na rozvoj domácí nebo komunitní péče jsou nadále podfinancovány nebo jsou vysoce závislé na financování z EU. To se promítá do vysokých nákladů, které lidé v nouzi hradí z vlastní kapsy, a do vysoké závislosti na neformální péči v oblasti domácích služeb. Polsku by prospělo zlepšení kvality a dostupnosti služeb dlouhodobé péče, zejména domácí a komunitní péče, a to i zvýšením souvisejícího financování a jeho udržitelnosti,

DOPORUČUJE Polsku v letech 2026 a 2027:

1. Nadále dodržovat maximální tempa růstu čistých výdajů doporučená Radou dne 21. ledna 2025 s cílem odstranit nadměrný schodek a současně využít flexibilitu v rámci národní únikové doložky aktivované Radou. Posílit celkové výdaje na obranu a bezpečnost a připravenost při současném zajištění udržitelnosti dluhu a efektivity výdajů, jakož i postupně upravit rozpočet tak, aby byly strukturálně vyšší výdaje na obranu zachovány. Zajistit, aby opatření přijatá ke zmírnění dopadu prudkého nárůstu cen energií byla dočasná, zaměřená na ochranu zranitelných domácností nebo na řešení potřeb energeticky náročných podniků, zachovávala pobídky k úsporám energie a jejich fiskální náklady byly slučitelné se závazky podle fiskálního rámce EU. Dále zlepšovat efektivitu veřejných výdajů, mimo jiné lepším zacílením sociálních dávek a rozšířením rozsahu přezkumů výdajů. Rozšířit příjmy vládních institucí, také prostřednictvím většího důrazu na zdroje, které méně škodí růstu, a zlepšením dodržování daňových předpisů. Zlepšit přiměřenost důchodového systému a zároveň zachovat jeho dlouhodobou udržitelnost zvýšením skutečného věku odchodu do důchodu, řešením důchodové chudoby žen a osob samostatně výdělečně činných a reformou zvláštních důchodových systémů.
2. Zajistit kontinuitu reforem a investic prováděných v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Zachovat tempo provádění opatření v rámci programů politiky soudržnosti, v příslušných případech na základě přerozdělení zdrojů na strategické priority a flexibility dohodnuté v souvislosti s přezkumem rámce politiky soudržnosti v polovině období. Řešit jedinečné socioekonomické výzvy, bezpečnostní výzvy a výzvy v oblasti civilní připravenosti, jež se týkají zejména regionů na vnější východní hranici EU, včetně potřeby investovat do infrastruktury dvojího užití.

3. Zjednodušit regulaci, zlepšit regulační nástroje a zajistit stabilní a jasný právní rámec. Podpořit hospodářskou soutěž v oblasti zadávání veřejných zakázek, zefektivnit zadávací řízení a snížit jejich těžkopádnost a zajistit dlouhodobé plánování zadávání veřejných zakázek. Posílit vazby mezi vědou a podniky vytvořením silnějších pobídek pro komercializaci výzkumu a vytvořením účinného souboru projektů připravených pro investování. Modernizovat veřejný výzkumný systém, zvýšit přitažlivost kariéry ve výzkumu a zajistit udržitelné financování výzkumu a inovací. Učinit podnikatelské prostředí příznivějším pro inovace, a to i pro startupy a scaleupy. Snižovat územní rozdíly, mimo jiné mezi městskými a venkovskými oblastmi, zejména prostřednictvím lepšího přístupu k veřejným službám a infrastruktuře a zlepšením jejich kvality, také v oblasti výzkumu a inovací. Vybudovat administrativní kapacitu a zlepšit efektivitu využitím interoperability elektronických služeb a zásady sběru dat „pouze jednou“ pro digitalizaci. Zvýšit digitální intenzitu malých a středních podniků a zároveň upřednostnit podporu pokročilých technologií. Zvýšit nabídku a kvalitu cenově dostupného a sociálního bydlení prostřednictvím účinné koordinace a strategií politiky bydlení, rozšíření programů cenově dostupného a sociálního bydlení, zlepšení právních předpisů a revize zdanění nemovitostí.
4. Zvýšit flexibilitu a kapacitu energetické soustavy, zvýšit přeshraniční propojení a obchodování s elektřinou a odstranit překážky dalšího zavádění obnovitelných zdrojů energie. Podporovat vyvážené cenové signály u elektřiny, které budou motivovat k elektrifikaci, a postupně zrušit dotace na fosilní paliva, zejména dotace související s těžbou uhlí. Umožnit čistou průmyslovou transformaci a podpořit strategie přechodu zaměřené na inovace pro regiony závislé na uhlí. Snížit závislost na fosilních palivech v oblasti vytápění ve spojení s tepelnou modernizací budov. Podporovat dekarbonizaci silniční dopravy spolu s podpůrnou infrastrukturou a intermodální mobilitou. Budovat odolnost vůči změně klimatu prostřednictvím funkční správy v oblasti přizpůsobení se změně klimatu, obnovy ekosystémů a udržitelného využívání přírodních zdrojů.

5. Podporovat kvalitní a inkluzivní vzdělávání a řešit nedostatek pracovních sil a dovedností. Zvýšit účast v oborech STEM ve vysokoškolském vzdělávání a řešit nedostatek učitelů a kvalitu jejich vzdělávání. Dále posilovat účinnost odborného vzdělávání a přípravy. Usnadnit a zvýšit účast dospělých na vzdělávání. Zvýšit účast znevýhodněných skupin na trhu práce, zejména osob se zdravotním postižením, a to i poskytováním přizpůsobené podpory na trhu práce. Na základě konzultací se sociálními partnery snížit segmentaci trhu práce řešením daňové arbitráže mezi jednotlivými typy smluv a zlepšit přístup k sociální ochraně. Zvýšit dostupnost a kvalitu služeb dlouhodobé péče.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně
